

В. ЛИТИНСЬКИЙ.

З нагоди ювілею.

(Лист Витеслава Литинського.)

До Видавничої Спілки і Редакції „Діла“
у Львові.

Високоповажані Панове! Дуже дякую Вам за честь, яку робите мені своїми ласкавими запросинами до участі в 40-літнім ювілеї першого й одинокого українського щоденника.

Будучи читачем „Діла“ від року 1900-го і не зважаючи на мої з ним розходження, признаю повну слушність Вашим словам, що ювілей Ваш „виходить далеко поза рамки Редакції і Видавничої Спілки“, що він — додаю від себе — зворушує думку і почуття всіх, кому дороге минуле і майбутнє українства.

Тому дуже хотів би я скористати з Ваших ласкавих запросин і сказати в найбільшому органі української публичної opinii в день його ювілею те, що вважаю найбільше важним для сучасного стану українства. А саме:

Що націоналізмом українським не можна збудувати ніякої української держави — навіть такої, як „людово-народова“ республіка націоналістів польських. Бо націоналізм український, при повнім браку у нас спільної державної традиції, є чимсь, чого не можна ані означити ані окреслити. Тому то він так легко вироджується в жерівське для всяких літературних і політичних гоштваплерів, і тому то можна в імя одного і того самого „українського націоналізму“ бути як змарядлям Влодзіван так і зна-

охлади Москви в поборожанні України. Весткі „Українські Ниви“ і більшість усередичини в Д — двавсованнми варшавської пресою на українських національних героїв — москвохороннми літераторами та отаманнми, і весткі „Українські прапори“ із всею більшовицькою полякожерною націоналізацією України в цілі скріплення московської держави служать цієї істини проречистим доказом.

Що доки українство не візьме на себе ролі оборонця Землі, замість дотеперішньої своєї ролі оборонця Нації, то іншої долі в Польщі, як доля колишньої православної — вкінці наведеної на католицизм — екстериторіяльної секти, а в Росії долі іншої, як доля Пушкарів і Феофанів Прокоповичів, збудувавших своєю екстериторіяльним українським націоналізмом Російську Імперію — нехай воно не жде.

Що коли „Діло“ своєю ворожнечею до української гетьманськомонархічної, (патріотичної — від слова patria — Земля-Батьківщина — а не націоналістичної — від слова natio — рід, племя) Ідеї, буде несвідомо допомагати Варшаві і Москві та їхнім агентам цю Ідею нищити, то хай воно твердого зисе, що цим самим воно нищить українськими руками слабенькі, але єдині між всею Україною, зродки державности української, які є тільки в патріотичнім і монархічнім Гетьманстві.

Що врешті українство має перед собою ще лише одну однісіньку і вже остачню змогу себе показати

і себе оправдати, а саме в грядущий неминуче день уназду більшовизму. Коли в цей день українці, замість стати всі разом біля одного символу Української Держави — Гетьмана — в оборону своєї Землі від наїзду чужоземців, клинуться під проводом множенства отаманів во ім'я ріжних українських націоналізмів на нову різню поміж собою, то українство буде знищене на віки, як найгірша і найдурніша форма громадського співжиття людей на Україні. І вина за цю катастрофу спаде на теперішніх керівників публичної опії української, що завчасу своє громадянство перед нею не остерегані.

Про все це я вже говорив і писав в іншому місці. Повторити сьогодні це все на гостинних сторінках „Діла“ на жаль не маю фізичних сил. Тяжка недуга дає мені ледви змогу написати оці короткі рядки. Тому в день ювілею „Діла“ можу Вам, Високоповажані Панове, переслати тільки йдуче від всього мого серця побажання, щоб Бог, баючи Вашу привязаність до свого нещасного народу-племени, освітив Вас, вказав Вам шлях до Української Держави і врятував українство від такої, як колишнього козацтва — сумної загибелі.

14. XII. 1927.

Від Редації: Згідно з побажанням Шановного Автора містимо цей лист без ніяких пропусків і поправок. Ідеологія Ш. Автора загально відома і тому зрозумілий для нас зміст листа. Та всеж при відповідній нагоді постараємося присвятити йому деяку увагу на сторінках нашого органу.